

Функції керівника професійно-технічного навчального закладу, які сприяють розвитку організаційної культури

В.І. Свистун, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії управління професійно-технічною освітою Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Актуальність дослідження. У розбудові української держави винятково важлива роль належить професійно-технічній освіті (ПТО), високий рівень розвитку якої є важливим чинником успішного вирішення проблем державотворення в умовах глобалізації, євроінтеграції, національної самоідентифікації. Водночас економічні та політичні перетворення в Україні об'єктивно вимагають від системи ПТО визначення основних напрямів розвитку механізмів адаптації в сучасних соціально-економічних умовах, розв'язання проблем перебудови організаційної структури та форм її управління, кадрового забезпечення.

Аналіз діяльності організацій за останні роки свідчить про серйозний стратегічний поворот управлінських підходів більшості успішних підприємств в бік посилення уваги до людської, перш за все професійно-культурної складової діяльності, що вимагає комплексного дослідження сфери управління персоналом. Проте, незважаючи на наявність наукових праць щодо розвитку організаційної культури в системі державної служби, освіти, промисловості та бізнесу, ця проблема в системі професійно-технічної освіти залишається нерозв'язаною. У зв'язку з цим, **метою дослідження** є визначення функцій керівника професійно-технічного навчального закладу (ПТНЗ), які сприяють розвитку організаційної культури навчального закладу.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Розвинена організаційна культура сприяє створенню в педагогічному колективі ПТНЗ відповідного психологічного клімату, що забезпечує високий рівень продуктивності праці педагогічних працівників, підвищення позитивного іміджу навчального закладу. Зважаючи на взаємозв'язок, взаємовплив і взаємозалежність

управлінських функцій керівника ПТНЗ та враховуючи їх комплексний прояв в професійній діяльності, ми класифікуємо за такими основними групами: *стратегічні, виробничі, менеджерські, функції управління персоналом.*

До функцій керівника ПТНЗ, які сприяють розвитку організаційної культури ПТНЗ, ми відносимо функції управління персоналом, а саме:

– мотивування – стимулювання та заохочення педагогічних працівників до досягнення загальних і часткових цілей функціонування ПТНЗ, до якісного виконання своїх компетенцій;

– дисциплінарна – передбачає систему завдань і функцій щодо створення високої організаційної культури, а також функцію контролювання поведінки педагогічних працівників, ефективну організацію виконання ними завдань, а при необхідності – їх корегування;

– виховна – прямий (індивідуальні бесіди, роз'яснення тощо) і непрямий (особистий приклад через стиль ведення справ, манеру триматися й спілкуватися, створення в педагогічному колективі здорового морально-психологічного клімату тощо) виховний вплив на педагогічних працівників у процесі спільної діяльності;

– психотерапевтична – забезпечення оптимального (комфортного) організаційного та морально-психологічного клімату в ПТНЗ, дотримання позитивної соціально-психологічної атмосфери в ньому;

– арбітражна – розв'язання й усунення різноманітних конфліктів (внутрішньоособистісних, міжособистісних, міжгрупових, педагогічних, виробничих тощо) в ПТНЗ;

– консультативна – проведення заходів (індивідуальних і групових), спрямованих на допомогу педагогічним працівникам щодо ефективної реалізації ними своїх професійних функцій.

Висновки. Сучасні тенденції розвитку ПТО та особливості її функціонування диктують нагальні заходи щодо цілеспрямованої та системної підготовки керівників ПТНЗ до психологічного забезпечення розвитку організаційної культури навчального закладу.